

B201803612

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Aan de raden van de Noord-Hollandse gemeenten.
Gemeente Heerhugowaard
Postbus 390
1700 AJ HEERHUGOWAARD

Gedeputeerde Staten**Uw contactpersoon**

mw. W.J.C. de Wit-Scholten
AD/KAB/IBT

Telefoonnummer 023 514 4618
scholtenw@noord-holland.nl

1 | 4

Betreft: Kaderbrief financieel toezicht 2019**Verzenddatum**

05-04-2018

Geachte raad,

Kenmerk

1065567/1065586

Zoals wellicht bekend moeten wij ieder jaar beslissen of een gemeente onder de werking van het zogenoemde preventieve financieel toezicht moet komen. Onze besluiten daartoe richten zich primair op het al dan niet aanwezig zijn van een structureel en reëel begrotingsevenwicht. Verder zijn van belang de kaders en criteria genoemd in de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb), het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) en het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader.

Uw kenmerk

Om de transparantie hierin te vergroten, informeren wij u - net als vorig jaar - over een aantal toetsaspecten en ontwikkelingen waaraan wij bij uw eerstvolgende begroting nadrukkelijk aandacht zullen besteden. Voor de uitwerking van deze toetsaspecten wordt een aparte brief naar het college verstuurd.

In deze brief gaan wij op hoofdlijnen in op de volgende toetsaspecten/ontwikkelingen:

- Inzenden van de begroting per post of digitaal
- Bepalen van het structureel en reëel evenwicht
- Haalbare bezuinigingsmaatregelen en taakstellingen
- Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
- Specifieke onderwerpen

Inzenden van de financiële documenten per post of digitaal

U kunt de begrotingen, maar ook wijzigingen in begrotingen, jaarrekeningen en andere wettelijk verplichte documenten per post laten toesturen of - bij voorkeur - digitaal laten uploaden. Wij rekenen erop dat u ervoor zorgdraagt dat de verplichte financiële documenten tijdig door uw college bij ons worden ingediend.

Bepalen van het structureel en reëel evenwichtStructureel evenwicht

Als structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is sprake van structureel evenwicht. Hiervoor is het van belang dat uit de begroting duidelijk blijkt welke geraamde baten en lasten structureel van aard zijn en welke incidenteel. Het structureel begrotingssaldo kan namelijk

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

Telefoon (023) 514 3143

Fax (023) 514 3030

Houtplein 33

2012 DE Haarlem

www.noord-holland.nl

alleen bepaald worden door het begrotingssaldo te zuiveren van incidentele baten en lasten. Het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten en van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves zijn hierbij belangrijke documenten. Wenselijk is het om bij de overzichten een toelichting te voegen waaruit de onderbouwing van het incidentele karakter van de ramingen blijkt.

Het vaststellingbesluit

Het vaststellingbesluit moet een compleet beeld geven van uw besluitvorming. Hierin moet ook staan:

- wat er is veranderd ten opzichte van de conceptbegroting. Dit neemt u op in een aparte begrotingswijziging;
- welke investeringskredieten u beschikbaar stelt als u de begroting vaststelt;
- van welke investering(en) u op een later tijdstip een apart voorstel wil ontvangen;
- als de meerjarenraming in evenwicht is en het begrotingsjaar een tekort heeft, de wijze waarop het begrotingsjaar sluitend is gemaakt (bijvoorbeeld door een onttrekking aan de algemene reserve).

Haalbare bezuinigingsmaatregelen en taakstellingen

Om uw financiële positie te bepalen, wordt beoordeeld of eventuele bezuinigingsmaatregelen of taakstellingen in uw begroting haalbaar en hard zijn. Daarmee bedoelen wij dat u aannemelijk maakt dat er voldoende zekerheid bestaat dat de maatregelen tijdig en volledig gerealiseerd zullen worden.

Hoe vult u de bezuinigingsmaatregelen in?

Wij willen graag weten hoe u de maatregelen invult en uitvoert, met een transparante en reële onderbouwing. Dat betekent dat wij verwachten dat u de maatregelen concreet *op programmaniveau* invult. Het proces dat bij het concretiseren gevolgd gaat worden moet ook vastliggen. Heeft u eerdere bezuinigingsmaatregelen vastgesteld? Dan kijken wij hier ook naar.

Taakstellingen verbonden partijen

Als u taakstellingen opneemt op de door u te betalen bijdragen aan verbonden partijen (waaronder gemeenschappelijke regelingen) beschouwen wij deze maatregelen alleen als reëel wanneer de verbonden partijen op bestuurlijk niveau besluiten dat zij de taakstelling daadwerkelijk uitvoeren en hoe zij dat doen.

Ontwikkelingen Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (Bbv)

De commissie Bbv heeft besloten om de diverse notities periodiek en gestructureerd te actualiseren. In de actualisatie worden dan ook de antwoorden op gestelde vragen verwerkt. Na actualisatie van de notitie vervalt de oude notitie in zijn geheel. Het betreft hier onder meer:

Nieuwe Notities commissie Bbv

Notitie Materiële vaste activa

In december 2017 is de Notitie Materiële vaste activa gepubliceerd. Voor het begrotingsjaar 2019 is de gehele notitie van kracht. De notitie behandelt de wijze van activeren, waarden en afschrijven van activa en het onderhoud van kapitaalgoederen. Ook zijn er aandachtspunten voor de financiële verordening opgenomen.

Enkele aandachtspunten zijn:

- Activeringsgrens investeringen: om administratieve lasten te beperken mag een ondergrens gehanteerd worden voor het activeren van investeringen. Het is echter niet toegestaan om de activeringsgrens zodanig hoog te stellen dat hierdoor investeringen niet geactiveerd worden. U geeft zelf in de financiële verordening aan wat u een reële ondergrens vindt.
- Recent beheerplan: een beheerplan mag maximaal vijf jaar oud zijn. Voor het verslagleggingsjaar 2019 mag het beheerplan niet ouder zijn dan 2014. Van deze vijf jaar kan door uw raad alleen gemotiveerd afgeweken worden.
- Jaarlijkse storting in onderhoudsvoorzieningen: de in de (meerjaren)begroting 2019-2022 jaarlijkse (gelijkblijvende) stortingen in een onderhoudsvoorziening moeten gebaseerd zijn op een recent beheerplan.
- Egaliseren onderhoudslasten: Het Bbv biedt alleen de mogelijkheid om onderhoudslasten structureel te egaliseren via een voorziening (artikel 44 lid 1c Bbv).
- Een jaarlijks gelijkblijvende storting in een onderhoudsvoorziening maakt het niet (meer) mogelijk om een ingroeimodel (de storting stijgt in enkele jaren naar de structureel benodigde storting) te hanteren.
- Achterstallig onderhoud: achterstallig onderhoud waarmee onveilige situaties worden gecreëerd en waarbij sprake is van kapitaalvernietiging, is onaanvaardbaar en moet zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen vier jaar hersteld worden.

Notitie Incidentele en structurele baten en lasten

In het voorjaar van 2018 wordt de notitie geactualiseerd. Deze geldt naar verwachting vanaf de begroting 2019.

Verbonden partijen

In de notitie Verbonden partijen (oktober 2016) gaat het niet alleen om het beleid van de deelnemende partijen te realiseren, maar ook de financiële gevolgen daarvan. Daarnaast wordt in deze notitie getracht u meer bewust te maken van de governance-aspecten en de instrumenten van bestuur en toezicht. Een goed meerjarenbeleidsplan met een reële (meerjaren)begroting is daarbij van belang. U houdt in uw (meerjaren)begroting rekening met de ontwikkelingen bij de verbonden partijen. Als dat nodig is, stuurt u hierop. Dit geeft u meer bestuurlijke en financiële grip op de verbonden partijen. Dit komt het democratisch proces ten goede.

Specifieke onderwerpen

Sociaal domein

Decentralisaties worden vaak samen opgepakt. Maar als deelnemende gemeente blijft u wel verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid. Wordt het budget overschreden? Dan kan dit aan u als deelnemende gemeente worden doorberekend. De financiële risico's kunnen dan groot zijn. Er kunnen nog steeds onzekerheden zijn. Vooral nu het solidariteitsbeginsel verder onder druk komt te staan. Dit geldt met name bij de jeugdzorg. Dit kan leiden tot onverwachte lasten, omdat de zorgvraag niet altijd (op tijd) bekend is. Daarnaast spelen bij dit domein onzekerheden door onder andere de 'uitgestelde zorg' en 'vroeg signalering'. Het is dus zaak dat u goede afspraken maakt met de organisatie die deze taken voor u uitvoert.

Omgevingsvisie

De (toenmalige) minister van Infrastructuur en Milieu heeft de Tweede Kamer laten weten de Omgevingswet per 1 januari 2021 te laten ingaan. Met de nieuwe wet zijn het Rijk, de provincies en gemeenten voortaan verplicht een omgevingsvisie te maken. Dit is een strategische visie voor de lange termijn voor de hele fysieke leefomgeving. Wij zien dat de nodige betrokken partijen volop bezig zijn met de voorbereidingen. Het is van groot belang om een goede inschatting te maken wat er op uw gemeente afkomt en u adequaat op deze wet voor te bereiden. Daarbij past ook de vraag wat de financiële gevolgen voor uw gemeente zullen zijn.

Doorontwikkeling financieel toezicht

Het financieel toezicht is volop in beweging. Positionering, transparantie, uniformiteit en sturen op kengetallen zijn enkele actuele thema's. Anders gezegd, er wordt hard gewerkt aan een doorontwikkeling van het financieel toezicht. Er wordt momenteel ook gewerkt aan het opstellen van een nieuw Gemeenschappelijk Financieel Toetsingskader (GTK). In het nieuwe GTK wordt rekening gehouden met ontwikkelingen en wensen van betrokken partijen. De verwachting is dat het nieuwe GTK voor het eerst van toepassing zal zijn op de begroting 2020.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

Sectormanager Kabinet,
mw. mr. H.W. Verschuren

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.